

Hajdúhadházi Lapok Ingyenes
közzszolgálati lap

Megjelenik havonta 4500
példányban

Felelős kiadó:
Csáfordi Dénes polgármester

Hajdúhadházi LAPOK

Telefon: (52) 384-103
E-mail: sajto@hajduhadhaz.hu
www.hajduhadhaz.hu
ISSN: 1216-8424

A hirdetésekben közölt adatokért a
hirdető vállalja a felelősséget.

XXIX. évfolyam
6. szám

HAJDÚHADHÁZI LAPOK INGYENES KÖZZSZOLGÁLATI LAP

2020.
június

„AHOL MAGYAR SÍROK VANNAK A TEMETŐKBEN, ADDIG AZ MAGYARORSZÁG”

Méltóságteljes megemlékezéseken, haragos és szomorú tekintetek, halkán mondott fohások, könnyek és bizakodó mosoly váltakoztak.

A visszatekintéseken a példátlan gaztett megelőző felfoghatatlan magyar felelőtlenségről kevesebben beszéltek, mint ahogyan a keselyűk módjára marcangolók osztzkodásáról sem, akiknek a jelenkori utódjait természetesen nem ildomos ma kárhoztatni, bár jelentős igény mutatkozna rá.

1918 november után és 1920 júniusa közötti másfél évben Magyarországra támadtak a románok, a szerbek, és a csehek is. Akadálytalanul foglalták el az ország újabb és újabb területeit, mert a pacifista, vagy hazaáruló **Károlyi kormány leszerelte a Magyar Királyság épségben hazatért 524 ezer, majd a fogságból hazatért 833 ezer katonáját!**

Az I. világháborúban 1 millió 492 ezer katona sebesült meg, 660 ezer katona halt hősi halált a hazáért. A Károlyit váltó bolsevik kormány miatt a hadifoglyok csak súlyos veszteségek után térhettek haza, mert nem kaptak élelmiszer-utánpótlást, nem volt egészségügyi ellátásuk. Mindeközben itthon 6 ezer román elfoglalta Budapestet, a lovukat táncoltatták a főváros főutcáin, szétszéledt a 200 ezres Székely Hadtest!

A románok már 1916-ban (!) megállapodtak az Antanttal, hogy a Tiszáig kell nekik Magyarországból, a szerbek vitték volna egész dél-Magyarországot és ne feledkezzünk el az olaszok területi igényéről sem.

A politikai elit, akár a fennhéjázó, kulturális felsőbbrendűségüket hirdető arisztokraták, akár a vadorzó bolsevikok a saját pozícióikkal, hatalmi törekvéseikkel, vagy előzőek vagyonuk megtartásával foglalkoztak, nem az országgal. Bőséges a magyar politika bűne, még ha kevesebb is, mint a Kárpát-medencére betegesen áhítozó keselyűké volt.

100 éve győtrődik a magyar nemzet az igazságtalanságtól és mégis mindezek ellenére voltak nagyszerű periódusok, amikor kezdtünk magunkra találni. 1929-ben a megcsonkított ország ipari teljesítménye már 12%-kal haladta meg az 1913-ast, a megerősödő gazdaságból már 1921-től nagyszerű oktatási és egészségügyi intézkedések születtek, a gabonaipar, a mezőgazdasági gépgyártás, a villamosipar Európa élmezőnyében volt.

Jómagam közel ötven éve hallottam először a nagyszüleimtől és nagyon sokszor a szüleimtől Trianonról, voltak régi térképek, amit sokáig nem értettem. Az általános iskolás éveinkben nem is lehetett beszélni Nagy Magyarországról, a nacionalizmussal és a revizionizmussal összefüggő irredenta törekvésekről bármit is szólni egyet jelentett volna megbélyegzéssel, még középiskolások sem lehettünk volna, főiskolások, vagy egyetemisták pedig teljesen kizárva. A keleti vidéken ezt az egy dolgot kezelték keményebben az át-

lagtól, egyébként dúlt a gulyás-kommunizmus.

A '70-es évek végén a beszivárgó mozi-filmek és felbukkanó tiltott újságok üzenetei már sejtették, hogy közeleg a változás, amit nem lehet megállítani. **II. János Pál Pápa őszentsége, Mihail Gorbacsov és Ronald Reagan változtatták meg a világot,** vetettek véget a hidegháborús korszaknak és megkezdődhetett a politikai ártrendeződs Európában.

Az igazi mellbevágó és örökre szóló élmény, egyben fájdalmas átérzés akkor tört rám, amikor a legkeletibb magyar falu temetőjében Esztelekenen fejet hajtottam a Szilágyi, Kecán, Varga, Farkas, Kerecsi, Kerekes, Hunyadi, Szabó vezetéknévű halottak sírhantja előtt. Akkor értettem meg, hogy ahol ilyen nevű emberek vannak 20, 30, 50 éve eltemetve, **a föld, ahol állok nem lehet más, csak Magyarország.**

1989. december 25-én kivégzett román diktátor bűneinek felsorolásával **maga Románia Népbírósága mondta ki, mit tettek a magyarok ellen a XX. században.**

Ez volt az a pillanat, amikor a hazánkban 1949-től ideiglenesen állomásozó szovjet hadsereg légiereje és a magyar honvédség garantálta biztonságunkat. A frissen kikiáltott Magyar Köztársaság ekkor volt először abban a helyzetben, amikor lépéseket kísérelhettek volna meg Trianon után 69 évvel területi tárgyalások kezdeményezésére. Nem tehetjük, mert a friss demokráciánk nem tudta kezelni az elé került helyzetet és sajnos jól ismerhettük a mindig szeszélyes, sokszor álságos Európa hozzánk állását is.

Másodjára 2007-ben, Románia uniós csatlakozásának ratifikálása ütkártyának tűnt, nem is volt egyszerű döntést hozni a frakcióknak, hiszen erős volt a nyomás arra, hogy most, vagy soha!

Minden külhoni magyar szervezettel, párttal tárgyaltunk kifejezett és egybehangzó kérésük volt, hogy az elszakított magyarok érdekében támogassuk Románia felvételét az Unióba.

A legendák pedig arról szóltak, eljárt a 100 év, itt az idő, a Trianoni diktátum elévült. Mindannyian tudjuk, hogy nincs ilyen kitétel, mégis jó volt, jó lenne bízni benne.

De most mégis azt mondjuk, **igen lejárt a**

100 év, el kell veszítse nemzetromboló lélekgyilkos hatását Trianon, meg kell szüntetni a nyomában keletkezett szenvedést, be kell hajtani főleg a románokon és az ukránokon (*bár itt lett volna egy esély, a Szovjetunió széthullásánál*), de a szlovákokon, szerbekon, horvátokon, osztrákokon a válalásukat, miszerint a területükön élő etnikai kisebbségek szabadon vállalhatják identitásukat, nyelvüket, kultúrájukat, hagyományait, történelmi értékeit ápolhatják, megélhetik, korlátozás nélkül szervezhetik az oktatást és nem lehetnek semmilyen jogi és hétköznapi hátrányban az őslakosokkal.

Erre kötelezte őket a Trianoni diktátum, melyet vállalniuk kellett és teljesíteniük kellett volna.

Ezért is került az Országgyűlés elé az a **Politikai Nyilatkozat,** ami minden embernek, bárhol, bármely országban is éljen, emberi alapjoggá emeli nemzeti önazonosságának védelmét!

Valamennyi nemzeti állam minden polgára és azok közösségei számára el kell ismerni a nemzeti önazonossághoz való jogát, azaz **lehetővé kell tenni számukra, hogy elődeik**

anyanyelvét, kultúráját, és szülőföldjük otthonosságát mindannyian megöröklhessék és mindezt továbbadhassák.

A világ országai és az ENSZ felé fordulunk azzal, hogy ne történhessen meg soha, sehol az, ami a magyarokkal történt.

Mert **a magyarok úgy maradtak hűségesek szülőföldjükhöz és a magyar nemzethez,** hogy mindeközben lojális és értékteremtő polgáraivá és közösségeivé váltak azon országnak, amelyekben élnek.

Tisztelt Olvasók!

Tíz éve a Nemzeti Összetartozás Emléknapja is Június 4-e. Ez lehet és lesz a kulcsa a Trianoni átok hatályvesztésének.

Mert az elmúlt 20 évben, a *Magyar Igazolvánnyal* kezdődén, a *honosítási és visszahonosítási* jogi aktusokon keresztül, a szavazati joggal való rendelkezésén túl, a gazdaságfejlesztési, oktatási, kulturális és sportfejlesztési programok indításával kinyitottuk az együttműködés határait.

Számítunk Európa ébredésére is, hiszen egyre jobban látszik, hogy a nagy nyugat-európai országoknak lassan küzdeniük kell őslakosaik nemzeti identitásának védelme érdekében.

Ha nem veszik észre, vagy magukra húzzák a karvalyotőke módszereire hajazó finanszírozási politikát, akkor létrejöhetnek az országok felett álló vállalati és pénzügyi birodalmak és megszűnnek a nemzetállamok.

Meggyőződésem, hogy erre a 100

évre sportnyelven szólva „jól futottunk ki a pályára”, mert az utóbbi évtized komoly reményekre adhat okot minden magyar számára.

Ismerjük az összetartozás fájdalmas, keserű és bátorító, felemelő érzését, most kezdtük el erősebbé formázni a teremtképességét.

Annak tudatában, hogy talán egyetlen nemzet sem bírta volna ki a példátlan gazdasági és lelki terrort, amit a világ magyarságával 1920-tól elkövettek, több, mint jó esélyünk van a megkezdett 100 évre.

Mindannyian egyetértünk a Széchenyi István által megfogalmazott nagyszerű mondattal:

„Sokan azt gondolják, Magyarország – volt, én azt szeretném hinni: - lesz!”

Tasó László

Hajdúhadház országgyűlési képviselője

„ÖSSZETARTOZUNK”

EZ VOLT AZ IDEI, MÁJUS 24-TŐL JÚNIUS 4-IG TARTÓ XVI. HARGITAI MEGYENAPOK MOTTÓJA, MELYET EZÜTTAL A VIRTUÁLIS TÉRBEN RENDEZTEK.

Megyei Közgyűlés, és a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségének elnöke olvasta fel és írta alá. Hiszen ahogy a nyilatkozat is fogalmaz:

„Hisszük, hogy a közös nyelv és a közös történelmi emlékezet alapot teremt egy alkotó együttműködésnek. Településeink sok évszázados története szintén összeköt bennünket. Hisszük, hogy nemcsak múltunk, hanem a jövőnk is közös, határok fölötti. Együttműködésünk pedig hasznos térségeink, településeink valamennyi lakója számára, nemzetiségűtől függetlenül.

A Kárpát-medence lakói számára, az elmúlt száz év történéseit tekintve, talán az utóbbi évtizedekben nyílt a legtöbb lehetőség kapcsolataik erősítésére. Hosszú évek bójtje után megérhettük, hogy a testvéri kezek felénk nyúlhasanak, hogy együtt, összefogva, egymást támogatva, egymást erősítve – ki-ki a maga helyén és a maga tehetsége szerint – építse a jövőt, határoktól függetlenül. A jelen kedvező nemzetközi szövetségi rendszerei, viszonyai által biztosított lehetőségekkel élni szeretnénk, hogy ezáltal is gyarapítsuk közösségeinket, illetve az általuk lakott vidékeket.

A számunkra fájdalmas történelmi eseményeket, sorsdöntő pillanatokat nem feledve, de a jövőbe tekintve kívánjuk folytatni együttműködésünket. Fontosnak tartjuk, hogy ennek a szimbolikus jelentősége mellett a gyakorlati jellege is megmaradjon. Együtt erősebbek vagyunk, együtt új távlatokat nyithatunk!

A kölcsönösség jegyében tovább erősítjük testvérkapcsolatainkat, és Kós Károly intelmeit megfogadva: »Fogunk hát építeni új, erős várakat a régi Istennek.«

EGY TRIANONI KÉPZETTÁRSÍTÁS

TRIANON UTÁN SZÁZ ÉVVEL MÉG MINDIG SAJOG AZ A SEB. AMIT HAZÁNK TESTÉN 1920-BAN EJTETTÉK.

Elszorul a magyar ember szíve, amikor Erdélyben, a Felvidéken, a Délvidéken, vagy az Őrvidéken a magyarság még megmaradt emlékeivel találkozik. Berzenkedik a lélek, előtörnek a gondolatok, de mindig az a végkövetkeztetés, hogy ami megtörtént, azt nem lehet nem megtörténni tenni. Az eseményekben felesleges az igazságot keresni, mert nézetem szerint az abszolút értelemben nem is létezik. Más-más nézőpontból másnak látszik a valóság, és más is lesz utána a végkövetkeztetés. Június 4-e a magyarság gyásznapja, másoknak pedig ez örömnépe. Ilyen a világ, és ilyen módon működik az ember.

Trianon kapcsán a szűkebb pátriám, Hajdúhadház területének a megnyirbálása jutott az eszembe, ugyanis fél évszázad alatt a termőföldjeinek 37%-át elcsatolták. Röviden tekintünk át ezt a folyamatot.

A hajdúki letelepedése után az egykori Vid nevű kis falu teljesen elnéptelenedett. Határán négy szomszédos hajdúváros,

Böszörmény, Dorog, Hadház és Nánás osztozkodott. 1952. január 3-án létrejött az új Hajdúvid község, melynek értelmében Hajdúhadháztól elcsatoltak 7020 kat. hold, Hajdúböszörménytől 2773 kat. hold, Hajdúdorogtól 460 kat. hold Hajdúnánástól pedig 198 kat. hold földterületet. Vagyis városunk határából két és félszer többet, mint Böszörménytől, tizenötször többet, mint Dorogtól és harmincötször nagyobb földterületet, mint Nánástól. Hajdúvid határának több mint a felét a hadházi területből alakították ki. Az igazságtalannak tűnő arányok mélyebb magyarázatát nem ismerjük, de az biztos, hogy az akkori helyi községvezetés nem állhatott a helyzet magaslatán. Hajdúvid 26 év önállóság után 1978-ban beleolvadt Hajdúböszörménybe, így városunk területének közel 30%-a, és egyben a legértékesebb termőterülete a szomszéd város határához kapcsolódott.

Bocskai kert területe is valamikor Hadház köztulajdona volt. Nagy részt legelőnek használták. Csak a Monostorkörnyéki jobb földet adta oda a város haszonbérbe a lakosságnak. 1898-ban a legelőt szőlő telepítésére felparcellázták. Az új szőlőskert az előjáráságtól a Bocskai kert nevet kapta. A tulajdonosok

1899 tavaszán, egy korabeli fénykép-felvétel tanúsága szerint az Erdei Kálmán-féle nyári lak és prsház kertjében már önálló Bocskai kert Hegyközséget ünnepeltek. Pajták, csinos kis pihenőházak épültek, és nem soká a jó levegőjű, csendes szőlőskerthez első sorban a debreceni birtokosok kezdeményezésére vasútállomás is létesült. Bocskai kert a környék egyik legszebb, legelőtér szőlőskertje lett. Az idők során a nyaralókból fokozatosan állandó lakóházak lettek, és az 1990-es évekre Hajdúhadház periferiáján egy új lakó-övezet alakult ki. 1993-ban pedig Bocskai kert

önálló településjogot kapott, és hozzá az anyaváros területéből 189 kat. hold földterületet csatoltak el.

Míg 1940-ben városunk földterülete 24 177 kat. hold volt, mára ez 15 260 hektárra zsugorodott. Természetesen az elcsatolt területek hadházi tulajdonosainak a tulajdonjoga változatlanul megmaradt, de bérbeadás esetén csorbul a rendelkezési jog. A helyi önkormányzat kára jóval nagyobb, hiszen ez a veszteség a későbbiekben további beláthatatlan hátrányokat hozhat.

Hadház Jenő

TRIANON

„A XX. SZÁZADI MAGYAR TÖRTÉNELEM LEGTRAGIKUSABB ESEMÉNYÉNEK, AZ EZERÉVES MAGYARORSZÁG MEGSZÜNTÉNEK EGY SZÓBAN TÖRTÉNŐ ÖSSZEFOGLALÁSA EZ: TRIANON”

1920. június 4-én a franciaországi Versailles-ban, a Nagy Trianon palotában írták alá a világháborúban győztes hatalmak képviselői a háború után az Osztrák-Magyar Monarchia megszűnését követően önállóvá vált Magyar Királyság képviselőivel az egyoldalúsága miatt inkább diktátumnak tekinthető békeszerződést.

Ezzel a békével sokak szerint lezárult Magyarország történelmének több, mint ezer esztendő időszak. Országunkat szétdarabolták. Területe egykori területének alig egyharmadára zsugorodott, Területeivel arányosan lakosainak száma 7,6 millióra csökkent, s 3,5 millió magyar került az új szomszédos országokban idegen uralom alá.

Az Osztrák – Magyar Monarchia romjain létrejövő Csehszlovákia, Románia és a Szerb-Horvát-Szlóven Királyság nem nemzetállamok voltak. Közel sem. Hogy lehetne a horvátokat és a szerbeket egy nemzetnek tekinteni? Nagyon kevés közülük volt egymáshoz, s a közöttük feszülő ellentét még a 90-es években is háborús eseményekben csúcsosodtak ki.

S említhetjük északi szomszédunkat is, ahol az államalkotó és névadó két nemzet közül a csehek a cseh területen is csak megközelítőleg felét adták a lakosságnak, a szlovákok aránya pedig 15% körül volt az új állam összlakosságán belül. S ráadásul jelentős volt a németek, a magyarok és a ruszinok aránya.

Egy nagy, soknemzetiségű állam, az Osztrák – Magyar Monarchia helyett a győztesek létrehoztak több kisebbet. Szóval, ha voltak is etnikai ellentétek és problémák a Monarchián belül, azokat

az új szintén soknemzetiségű államok létrehozása biztosan nem oldotta meg. Mindezek mellett gazdaságilag sikerült teljesen tönkre tenni a térséget. Legjobban Magyarországot, hiszen mi elvesztettük a só-, arany-, és ezüstbányáinkat, út és vasúthálózatunk teljesen csonkává vált, olyannyira, hogy még most is ennek a megcsonkolásnak az örökségével kell küzdenünk. Elvesztettük természeti kincseink és nyersanyaglelőhelyeink döntő többségét.

Az Osztrák – Magyar Monarchia Budapestje a világ egyik legnagyobb malomipari központja volt. A gabonatermő területek elvesztése azonban kihatástalan helyzetet teremtett. Elvesztettük tengeri kikötőnket, megszűnt a magyar tengeri hajózás. Magyarország láóllománya 1,5 millió egyedről 600 ezer egyedre csökkent. A 7,5 millió ha erdőterületből kevesebb, mint 1 millió ha maradt.

Csak néhány számszerű adat, de érezzük, hogy a veszteség sokkoló volt, s az emberek többsége végzetesnek élhette meg. S a szétválasztott családokról, a családok háborús veszteségéről, a kisemmizett, testileg és lelkiileg megnyomorított magyar emberekről még nem is szoltunk.

Magyarország és a magyar nemzet azonban egy ilyen megcsonkítás és kifosz-

tás után is talpra tudott állni, a gazdaság fejlődésnek indult, 1938-ra a Magyar Királyság már Európa közepesen fejlett államai közé tartozott, s a második világháború előestéjén a többségében magyarlakta területek jelentős részét is vissza tudtuk szerezni.

Aztán Trianon igazságtalanságai a második világháború lezárásakor 1947. február 10-én Párizsban megismétlődtek.

A szovjet megszállás és a kommunista diktatúra időszakában említeni sem lehetett Trianont. A határon túli magyarok egyre többek szemében ukránok, románok és jugók lettek. A Trianon révén, mesterségesen létrehozott államok megszűntek, megszűnt a Magyarországot is katonai megszállás alatt tartó Szovjetunió is. A határon túli magyarlakta területekről, azok esetleges visszatéréséről azonban továbbra sem lehetett beszélni.

Az elmúlt egy évtizedben azonban sok dolog megváltozott. Magyarország gazdasága újra erősödik. Trianonról és máig ható következményeiről újra beszélünk, az országunkat és nemzetünket szétszaggató békédiktátumra méltósággal emlékezünk, s 2010 óta a békédiktátum aláírásának napján, június 4-én nemzetünk határokra átnyúló összetartozását a Nemzeti Összetartozás Napján ünnepeljük.

Ha-táron túli magyar testvéreink a kettős állampolgárság és az egyszerűsített honosítási eljárás bevezetésének köszönhetően magyar állampolgárok lehetnek. S egyre nyíltabban beszélhetünk, sőt lépéseket is tudunk tenni területi autonómia kérdésében is.

Összetartozunk, s összetartozunk. S ezt soha nem szabad felednünk! Ez a korszakokon és határokon átvélő összetartozás, ennek egyre aktívabb megélése és tudata, amiből erőt meríthetünk.

„Legyen hited és lésszen országod!”

*Csáfordi Dénes
Hajdúhadház polgármestere*

Európára milyen nagy szükségünk van nekünk is, magyaroknak, amikor megélhetem azt, hogy magyarként, a Történelmi Magyarország elcsatolt területein, az ott élő magyarokkal együtt szabadon, nemzeti színű zászló alatt emlékezhettünk Szent Lászlóra, Bocskai Istvánra és Mátyás királyra. Ezek a nagyváradi, kolozsvári, bihari díszes és dunaszerdahelyi élmények életem meghatározó állomásai voltak.

Összetartozunk mi magyarok, mind. Legyünk és éljünk kishazánk, a Kárpát – medence, Európa, vagy a nagyvilág bármely pontján.

Összetartozunk, összetartozunk!

Csáfordi Dénes

Sajó Sándor: MAGYARNAK LENNI

Magyarnak lenni: tudod mit jelent? Magasba vágva, tenni egyre - lent; Mosolyogva, mint a méla ősi táj, Nem panaszkodni senkinek, mi fáj; Borongni mindig, mint a nagy hegyek, Mert egyre gyászlik bennünk valami: Sokszázados bú, melyet nem lehet Sem eltűkolni, sem bevallani. Magányban élni, ahol kusza árnyak Bús tiúnderekként föl-fölsírdogálnak, S szálaiból a fájó képzeletnek Fekete fényű fátylat szövögetnek És bús és gyász és sejtést egybeszőve Ráterítik a titkos jövőndőre. Rabmódra húzni idegen igát, Almodva rólad: büszke messzi cél, S meg-megpihenve a múlt emlékinél, Kergetni téged: csalfa délibábi!... Csalódni mindig, soha célt nem érve, S ha szívünkben már apadoz a hit: Rátakargatni sorsunk száz sebére Önámításunk koldusrongyait. - Én népem! múltba vagy jövőbe nézz: Magyarnak lenni oly bús, oly nehéz!...

Magyarnak lenni: tudod mit jelent? Küzdelmet, fájót, véges végtelent. Születni nagyknak, bajban büszke hősnak, De döntő harcra nem elég erősnek; Úgy teremődni erre a világra, Hogy mindig vessünk, de mindig hiába: Hogy, amikor már érik a vetés, Akkor zúgjon rá irtó jégverés. Fölajzott vággyal, szomjban keseregve A szabadtó Mőzest várni egyre: Hogy porrá zúzza azt a szírfalat, Mely végzetünknek kövült átkául, Ránk néz merően, irgalmatlanul, S utunkat állja zordan, hallgatag. Bágyadtan túrni furcsa végzetünk, Mely sírni készítő tréfiát úz velünk, S mert sok bajunkat nincs kin megtorolni:

Egymást vádolni, egymást marcangolni! - Majd fojtott kedvünk, hogyha megdagad, Szilajnak lenni, mint a bércepaták, Nagy bánatoknak hangos lagzóján Nagyt rikolt ni: hajrá! húzd, cigány - Háborgó vérrrel kesergőn vigadni, Hogy minekünk hajh! Nem tud megvirradni, Hogy annyi szent hév, annyi őserő, Megsebzett sasként sírva nyögdelő, Mért nem repülhet fönn a tiszta légben, Munkás szabadság édes gyönyörében,- Hogy mért teremtet bennünket a végzet Bús csonkaságnak, fájó töredéknek!... Tombolva inni hegyeink borát, Keserveinknek izzó mámorát, S míg vérünkben a tettvágy tüze nyargal, Fölbúgni tompa, lázadó haraggal,- S mikor már szívünk majdnem megszakad: Nagy keservünkben, Bús szégyenünkben Falhoz vágni az üres poharat. -En népem! múltba vagy jövőbe nézz: Magyarnak lenni oly bús, oly nehéz!...

De túl minden bűn, minden szenvedésen, Önértetünk nem felede megem, Nagy szívvel, melyben nem apad a hűség, Magyarnak lenni: büszke gyönyörűség! Magyarnak lenni: nagy s szent akarat, Mely itt reszket a kárpátok alatt. Ha küszködön, ha szenvedőn, ha sírva: Viselni sorsunk, ahogy meg van írva; Lelkünkbe szíva magyar földünk lelkét, Vértünkbe olva ősök honszerelmét, Féltni borulni minden magyar rögére, S hozzátapadni örökön-örökre!...

1919.

KISKERTI TANÁCSOK

Június első dekádja hűvös, borongós, csapadékos. Aki erre az időre időzítette a palánták ültetését szerencsés helyzetbe került.

A palánták megeredése hűvös időben sokkal gyorsabb és erőteljesebb, a gyökérszörök újra indulása gyorsabb ütemű. A fejlett, nagylombú burgonyának nem kedvez ez az időjárás. A burgonya vész nevű gombabetegség megbetegíti a nagy, sűrű lombot. Hervadás jelei mutatkoznak, majd a levélnyel és a szár feketedik, leszárad, végül az egész tő elpusztul. Nagy károkat tud okozni, vérszerűen tör egy-egy ültetvényre és azt néhány nap alatt elpusztítja. Megelőzés jelleggel érdemes gombaölőszerezellel permetezni a sorok záródása után. Kezdetben mankocebet és felszívódó hatóanyagot tartalmazó készítményt használunk, később a tenyészidő második felében réztartalmú készítményt ajánlok. Acrobat MZWG, RIDOMIL Gold MZ RANMAN TOP, GALBEN M, Cuproxat FW, Champion. A paradicsomot is károsítja ez a betegség, ezeket a növényeket is meg kell védeni a véstől.

A burgonyabogár lárvái kikeltek június első hetében, el kell őket távolítani. Vagy összeszedjük őket, vagy pedig vegyszeres úton semmisítjük meg őket. Ajánlott készítmények: Mospilan, Coragen, Calypso.

A petrezselyem, sárgarépa, zeller levelét meg kell védeni a lisztharmatfertőzéstől. Gyakran a petrezselyem gyökere rozsdás lehet. Ezek ellen az Amistar nevű készítményt jó eredménnyel használható. Ez a készítmény jól használható tökfélék és az uborka levélbetegségei ellen is.

A káposztaféléknél még mindig fertőz a káposztalégy. A nyüvek a gyökereket és a gyökérnyakat károsítja, a palánta pusztulását okozva. Fontos, hogy a kiültetést követően rendszeresen védekezzünk a káposztalégy-fertőzés ellen. A káposztamoly rajzása június első dekádjában kezdődött és a lárvák kelése a változékony időjárás miatt elhúzódik. Amikor észleljük a lárvák (kishernyők) kelését, mozgását, rágásának nyomait, védekezzünk ellenük általános idegmérgekkel (Decis, Fendona, Karathe Zeon).

Elkezdett virágozni a szőlő, ez egy energiaigényes folyamat a növények számára. Ilyenkor a védekező képességük kisebb a betegségekkel szemben. Nekünk kell rájuk nagyobb figyelmet fordítani. Amennyiben rezisztens szőlőfajtánk van a kén, réz, és az általános rovarölőszerek a molyok elszaporodása ellen elegendő védekezést

jelent. Az általános konvencionális fajták nagyobb odafigyelést igényelnek. Lisztharmat ellen a Topas, Folicur solo, Quadris, Domark és a kén engedélyezett és jó eredménnyel használható. Június közepétől a peronoszpóra ellen is védekezni kell. A Delan, Dithane, Quadris, Electis, Enervin, FANTIC F.

Következik a meggy, a cseresznye érése. A cseresznyelég elleni védekezés leg egyszerűbb módja a sárga ragacslap kihelyezése a lombkorona külső oldalára. Egy ragacslapot több kisebb csíkra vágunk fel, szúrunk ezekbe kampót és kössük fel vastagabb cérnára! Ezeket a csapdákat szabadon álló ágvégre helyezzük ki, hogy a szél tudja mozgatni, de ne gabalyodjon bele az ágvégekbe. Ez sok káros rovar egyedet össze fog gyűjteni, illetve tájékoztat a rajzás mértékéről. Egy-két fa esetén jó hatásfokkal bír. A Mospilan a fekete levéltetű és a cseresznyelég ellen is véd, de a várakozási idő 14 nap a permetszer alkalmazása esetén.

A szilvamoly, a keleti gyümölcsmoly és a zöld őszibarack levéltetű rajzása is megfigyelhető. Ezek ellen is jó hatásfokkal bír a Mospilan nevű készítmény.

Homokos laza talajon füvet, pázsitot tartunk, illetve dísznövényeket nevelünk. Fontos a tápanyag utánpótlásról gondoskodni. Ez a talajtípus alacsony szervesanyag és koloid tartalommal rendelkezik, így a gyakori öntözés miatt a tápanyag kimosódik a gyökérszónán kívülre, gyakorlatilag felvehetetlenné válik. Emiatt a rendszeres pótlásuk fontos. OMEX Starter műtrágya megfelelő a növények gyökéren történő táplálására. Ez a készítmény 1 és 2 kg-os kiszerelésben kapható. Oldjuk fel bő vízzel és a jutassuk a talajra! Az OMEX FERTI I. levéltrágya ugyancsak kapható kis kiszerelésben. Ez a só megfelelő hígításban oldva a növények leveleit permetezve gyorsan felszívódik. A növények levelei egészségesek, a virágai pedig élénkek lesznek. Virágsziromra ne permetezzük, kizárólag csak a levélre, lombozatra. Hasznos kertészkedést kívánok!

Szöllős László növényorvos

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Orvosi ügyelet: 06-70-3703-104

Ügyeleti idő: hétfőtől péntekig **18.00** órától vasárnap reggel **7.00** óráig hétféig, munkaszüneti napokon folyamatosan.

Általános segélyhívó: 112

Vízmű hibabejelentő

- vízvezeték hálózaton érintő problémák esetén: 06-20-2130-449
- szennyvízvezeték hálózaton érintő problémák esetén: 06-20-2133-511

E.ON hibabejelentő

(általános hibabejelentő és a közvilágítást érintő hibák esetén): 06-80-210-310

Gáz hibabejelentő: 06-80-300-300

Szalonsüti Tóth Lászlóné Jucikától

Hozzávalók:

- 50 dkg liszt
- 2 kis pohár tejföl
- 3 tojás sárgája
- 1 csipet só
- 2 db 20 dkg-os zsír

Elkészítés:

Az egyik 20 dkg-os zsírt félretesszük a tészta lekenéséhez.

A többi hozzávalóból összegyúrjuk a tésztát, majd 3 cipóra osztjuk. A cipókat egyenként vékonyra nyújtjuk és a 20dkg olvasztott zsírral megkenjük, közben úgy hajtogatjuk, mint a hájas tésztát. Ezt követően fagyasztozóba tesszük és hagyjuk megfagyni. Másnap kiolvasztjuk és kb.0,5cm vastagságúra nyújtjuk, pogácsaszaggatóval kiszaggatjuk és tetszőleges töltelékkel (lekvár, dió, mák) megtöltjük.

Előmelegített sütőben megsütjük. A tetejét vaníliás porcukorral megszórjuk.

Jó étvágyat kívánok!

TÁJÉKOZTATÓ PARLAGFŰ-MENTESÍTÉSSEL KAPCSOLATBAN

A parlagfű nagymértékű elszaporodásának a közegészségügyi és gazdasági károsító hatása számottevő. A parlagfű elleni védekezés elsősorban az ingatlan tulajdonosának, illetve használójának a kötelezettsége. A hatóságok feladata, hogy - amennyiben a tulajdonos nem tesz eleget a kötelezettségének - a mulasztást elkövetők költségén elrendelik az közérdekű védekezést, emellett növényvédelmi bírságot szabnak ki.

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény. 17. § (4) bekezdése kimondja: „A földhasználó köteles az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani.”.

Tehát a hatályos törvényi rendelkezés értelmében a földhasználó már egész évben köteles az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni. Ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani.

A korábbi szabályozás szerint a földhasználó csak az adott év június 30-áig volt köteles a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni. Az érvényes szabályozás szerint viszont a **parlagfű elleni védekezés egész évben fennálló kötelezettség.**

Az előírt védekezési kötelezettség elmulasztása esetén, belterületen a települési önkormányzat jegyzője, külterületen a terület fekvése szerint illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi feladatkörében eljáró megyeszékhely szerinti járási hivatal a földhasználóval szemben közérdekű védekezést rendel el. Ha a közérdekű védekezés elrendelése és a hatóság általi végrehajtás ideje között a földhasználó nem végzi el a parlagfű mentesítést, akkor azt a hatóság a vállalkozóval végezteti el. Ennek költségei a földhasználót terhelik.

A fentiekben túlmenően a parlagfű elleni védekezési kötelezettség elmulasztása esetén az illetékes megyeszékhelyi járási hivatal a földhasználóval szemben növényvédelmi bírságot szab ki. A kiszabandó növényvédelmi bírság legkisebb összege tizenötezer forint.

SZELEKTÍVEN GYŰJTÖTT HULLADÉKSZÁLLÍTÁSI IDŐPONTOK HAJDÚHADHÁZON

Ezúton tájékoztatjuk a Tisztelt Lakosságot a sárga és barna fedelű hulladékgyűjtők ürítésének időpontjairól. Szállítási napokon a kukákat **reggel 6 óráig** kérjük kihelyezni a közterületre!

SZELEKTÍV/SÁRGÁ FEDELŰ HULLADÉKGYŰJTŐK:

Július 1. • Július 29. • Augusztus 26. • Szeptember 23. • Október 21. • November 18. • December 16.

BIO/BARNA FEDELŰ HULLADÉKGYŰJTŐK:

Június 17. • Július 1. • Július 15. • Július 29. • Augusztus 12. • Augusztus 26. • Szeptember 9. • Szeptember 23. • Október 7. • Október 21. • November 4. • November 18. • December 2.